

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Факультет агротехнологій та екології

кафедра суспільно-гуманітарних наук

ПОГОДЖЕНО

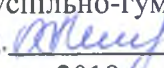
Гарант ОПП

проф. Ю.П.Рогач

«02» 12 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав.кафедри суспільно-гуманітарних наук

к.філол.н., доц. О.М. Максимець

«26» 11 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни «Психологія» (за вибором студента)

для спеціальності 263 «Цивільна безпека» за ОПП «Цивільна безпека»

форма навчання денна

Кількість кредитів 3

Курс 3

Семестр 5

Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) – 2

СРС 34 години

Форма контролю – диференційований залік

Загальна кількість годин – 90 годин

2019-2020 н.р.

«ПСИХОЛОГІЯ». Силабус - для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету агротехнологій та екології спеціальності 263 «Цивільна безпека» - Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – 10с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 16с. та Програми навчальної дисципліни «Психологія» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 263 «Цивільна безпека». – Мелітополь 2019. – 14с.

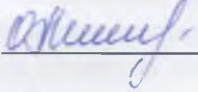
Розробник(и): Єременко Л.В., к.психол.н., ст. викладач

Рецензент: Ісакова О.І., к.ф.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Суспільно-гуманітарні науки»

Протокол № 3 від 26 листопада 2019 року

Завідувач кафедри «Суспільно-гуманітарні науки»

к.філол.н, доцент О.М.Максимець

Схвалено методичною комісією факультету агротехнологій та екології зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр за ОПП Цивільна безпека.

Протокол № 4 від «29» 11 2019 року

Голова, доц. О.В. Гранкіна

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Змінюючись, сучасне суспільство змінює і уявлення особистості про економічне і культурне життя. У центрі подій соціальних перетворень стає новий тип людини. Дані процеси вимагають широкого розповсюдження і поглиблення психологічних знань, потребу в яких відчують сьогодні фахівці і керівники всіх галузей діяльності. Велику роль у цьому відіграє оволодіння психологічною наукою. Навчальний курс «Психологія» є базовим у підготовці майбутніх фахівців з цивільної безпеки до глибокого розуміння психіки особистості, без чого не можливо успішно вирішувати складні виробничі та міжособистісні питання.

Веб-сайт курсу

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=5871> (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Курс «Психологія» спрямований на розвиток наукового психологічного мислення студентів; ознайомлення студентів зі структурою сучасної психологічної науки, базовими принципами і поняттями культурно-історичного підходу до формування людської психіки, з основними психічними процесами, індивідуально-психологічними особливостями особистості; забезпечення розуміння студентами суті наукового підходу до вивчення соціально-психологічних явищ, їх проблем та закономірностей; ознайомлення з особливостями взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; створенні необхідних умов для забезпечення теоретичної грамотності студентів-бакалаврів, що відображається у розумінні ними специфіки психологічної науки, її цілей та функцій, її співвідношення з іншими науками.

3. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія» є:

- опанування фундаментальними теоретичними засадами психології;
- формування сучасних наукових уявлень про природу психіки;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними методами дослідження психічних явищ;
- формування уявлення про індивідуальні особливості людини, розвиток механізмів поведінки та діяльності людини, їх внутрішню регуляцію;
- розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності.

4. Вивчення курсу «Психологія» передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей:

Загальні

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати як в команді, так і автономно.
- Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні

- Знання категоріально-понятійного апарату психології.
- Здатність до застосування знань з психології як науки про психологічні феномени, категоріях і методах вивчення і опису закономірностей функціонування і розвитку психіки.

- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

- Здатність і готовність впроваджувати наукові основи та рекомендації щодо сучасної життєдіяльності, засоби фізичного, психічного, психологічного і духовного розвитку особистості й самовдосконалення.

- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

Результати навчання

- Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

- Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.

4. Пререквізити (Prerequisite)

Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння дисципліни «Психологія»:

Біологія, Анатомія, Людина і суспільство, Філософія

5. Постреквізити

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, які здобуваються по завершенню вивчення дисципліни «Психологія»:

Конфліктологія, Психологія управління, Психологія і педагогіка вищої школи, Соціологія

6. Інформація про викладача

Викладач (-і) Єременко Лариса В'ячеславівна, к.психол.н., ст.викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук;

<http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/jeremenko-larysa-vjacheslavivna/>

Е-mail викладача larysa.yeremenko@tsatu.edu.ua

7. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			балів
			годин			
			лк.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1. Загальні основи психології.						
1	Лекція 1	Загальна характеристика психології як науки. Місце психології в системі наук . Будова, завдання й методи психології.	2			---
	Практичне заняття1	Загальна характеристика психології як науки. Місце психології в системі наук Будова, завдання й методи психології.		2		4
	Самостійна робота1	Виникнення та розвиток психології. Природа психіки та її розвиток у людини.			2	1,25
2	Лекція 2	Початок пізнавальної діяльності особистості.	2			---
	Практичне заняття 2	Початок пізнавальної діяльності особистості.		2		4

	Самостійна робота 2	Механізми сприймання простору руху та часу.			2	1,25
3	Лекція 3	Психологічні проблеми мислення та пам'яті.	2			---
	Практичне заняття 3	Психологічні проблеми мислення та пам'яті.		2		4
	Самостійна робота 3	Теорії, закони пам'яті. Розвиток пам'яті. Теорії мислення. Розвиток мислення.			2	1,25
4	Лекція 4	Увага та уява як психічні процеси та психологічні стани людини.	2			---
	Практичне заняття 4	Увага та уява як психічні процеси та психологічні стани людини.		2		4
	Самостійна робота 4	Теоретичні підходи до розуміння уваги. Формування та розвиток уваги. Зв'язок уваги з органічними процесами.			2	1,25
5	Лекція 5	Загальна характеристика психології особистості.	2			---
	Практичне заняття 5	Загальна характеристика психології особистості.		2		4
	Самостійна робота 5	Сучасні теорії особистості.			2	1
6	Лекція 6	Здібності людини. Поняття і проблема волі в психології.	2			---
	Практичне заняття 6	Здібності людини. Поняття і проблема волі в психології.		2		4
	Самостійна робота 6	Формування й розвиток здібностей. Розвиток волі у людини.			2	1
7	Лекція 7	Емоції та почуття.	2			---
	Практичне заняття 7	Емоції та почуття.		2		3
	Самостійна робота 7	Психологічні теорії емоцій.			2	1
8	Лекція 8	Темперамент і характер.	2			---
	Практичне заняття 8	Темперамент і характер.		2		3
	Самостійна робота 8	Типології характерів.			1	1

9-10	Самостійна робота 9-10	Підготовка до ПМК 1			1	1
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1				10
Всього за змістовий модуль 1			16	16	16	50
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічна сфера особистості.						
11	Лекція 9	Специфіка та структура спілкування як соціально-психологічного процесу. Спілкування як обмін інформацією (комунікативний бік спілкування).	2			---
	Практичне заняття 9	Місце спілкування у житті суспільства. Спілкування як обмін інформацією (комунікативний бік спілкування).		2		5
	Самостійна робота 11	Спілкування в системі міжособистісних та суспільних відносин. Єдність спілкування та діяльності.			2	1
12	Лекція 10	Репрезентативні системи відображення та їх роль у комунікації.	2			---
	Практичне заняття 10	Невербальна комунікація.		2		5
	Самостійна робота 12	Невербальна комунікація.			2	1
13	Лекція 11	Спілкування як взаємочія (інтерактивний бік спілкування) .	2			---
	Практичне заняття 11	Спілкування як взаємодія (інтерактивний бік спілкування) .		2		4
	Самостійна робота 13	Аналіз взаємодії у різних теоретичних підходах.			2	1,4
14	Лекція 12	Спілкування як сприймання людьми один одного (перцептивний бік спілкування).	2			---
	Практичне заняття 12	Засоби соціально-психологічного впливу в процесі спілкування.		2		4
	Самостійна робота 14	Механізми та соціально-психологічні ефекти спілкування.			2	1,4
15	Лекція 13	Психологія великих соціальних груп.	2			---
	Практичне заняття 13	Психологія великих соціальних груп.		2		4

	Самостійна робота 15	Теоретичні аспекти аналізу та класифікації соціальних груп.			2	1,4
16	Лекція 14	Психологія малих соціальних груп.	2			---
	Практичне заняття 14	Психологія малих соціальних груп.		2		4
	Самостійна робота 16	Соціалізація особистості. Проблеми соціалізації в теоріях класиків світової психології.			2	1,4
17-18	Самостійна робота 17-18	Підготовка до ПМК 2			6	1
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2				10
Всього за змістовий модуль 2			12	12	18	50
Всього з навчальної дисципліни			28	28	34	100

8. Методи та форми навчання

Підготовка здобувачів вищої освіти з дисципліни «Психологія» потребує використання активних форм навчання. Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція – бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти, завдяки чому лектор може оперативного вносити корективи у викладання лекції. У свою чергу, здобувачі вищої освіти мають можливість обмірковувати поставлені запитання, дійти самостійно до певних висновків і узагальнень. Лекція-візуалізація являє собою візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки (відео-лекція). Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування візуальних матеріалів, що переглядають.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах, дискусія і мозкова атака. Навчальна дискусія застосовується для закріплення знань, які були отримані на лекції, для придбання нових позицій, поглядів, переконань, підвищення інтересу до питань, які розглядалися, посилення мотивації тощо. Дискусія дозволяє визначити власну позицію, встановити різноманітні підходи, точок зору в результаті обміну ними, підвести до багатостороннього бачення предмету дискусії. Робота в малих групах сприяє структуруванню лекційного матеріалу, активізації пізнавальної діяльності, розвитку вміння роботи в колективі тощо. Мозкова атака. Суть цього методу полягає в тому, що для обговорення конкретної проблеми збирається група здобувачів вищої освіти, котра ділиться на дві підгрупи: генератори ідей і критики. Генератори ідей висловлюють всі ідеї з вирішення даної проблеми, які тільки спадають на думку. Здобувачі вищої освіти працюють з інформацією, зокрема з використанням мережі Інтернет, виконують усні та письмові відповіді, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими ними як груповими та/або індивідуальними

проектами. Виступ за темою індивідуального науково-дослідного завдання. Виступ-інформування за темами практичних занять

9. Політика курсу

Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок.

На заняттях дотримуватись правил роботи у групі, шанобливо ставитись до поглядів один одного, обов'язково вимкнути звук гаджетів.

На заняттях вітаються прояви креативності та індивідуальний підхід до кожного здобувача вищої освіти.

При оцінюванні враховується активність і відвідуваність занять.

Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.

Всі види робіт необхідно виконувати в оговорені строки.

Пропущені заняття відпрацьовуються протягом 2 тижнів на кафедрі в часи консультацій викладача.

При виконанні всіх завдань і видів контролю курсу слід дотримуватись академічної доброчесності.

Питання щодо курсу можна задати викладачу через мережу Facebook або E-mail.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

10. Форма контролю знань

Поточний контроль успішності здобувачів ВО проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу робочої програми навчальної дисципліни.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, читання тексту, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); презентація СРС; тестовий контроль; проблемні ситуації тощо.

Підсумковий контроль (зокрема модульний) – контроль навчальних досягнень здобувачів ВО з метою оцінювання якості засвоєння ними програми навчальної дисципліни в цілому або окремого змістового модуля. Формою може бути контрольна робота, тестування (тестування на паперовому носії із ручною перевіркою, тестування з використанням комп'ютерної техніки). Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ТДАТУ.

11. Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання компетенцій студентів повинна бути стимулюючою, заохочувальною, максимально об'єктивною, простою з чіткими критеріями оцінювання і легко запам'ятовуватись студентами і викладачами.

Система оцінювання компетенцій студентів на заліках або іспитах є універсальною.

Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення дисципліни.

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню семестру – підсумкові бали, у вигляді диференційованого заліку. Результати поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Айсмонтас Б. Б. Общая психология. Тесты / Б. Б. Айсмонтас. – М. : Владос-Пресс, 2003. – 192 с.

2. Глуханюк Н. С. Практикум по общей психологии : учеб. пособие / Н. С. Глуханюк, Е. В. Дьяченко, С. Л. Семенова. – 3-е изд. – М. Московский психолого-социального институт; Воронеж : НПО «МОДЭК», 2006. – 224 с. – (Серия «Библиотека психолога»).

3. Горбатов Д. С. Практикум по психологическому исследованию : учеб. пособие / Д. С. Горбатов. – Самара : Издательский дом «БАХРАХ-М», 2003. – 272 с.

4. Волошина В. В. Загальна психологія: Практикум : навч. посібн. / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – К. : Каравела, 2005. – 280 с.

5. Задачи областных студенческих олимпиад по психологии [Электронный ресурс] / [Сост. Т. Н. Князева, Т. Л. Шабанова, Н. В. Фомина, Ю. И. Кузнецова, М. Б. Батюта]. – Новгород : НГПУ, 2010. – 28 с. – Режим доступа : http://mininuniver.ru/mediafiles/u/files/gen_psychology/olimp_tasks.doc

6. Тестовые задания по общей психологии : учебно-методич. пособие для студентов неспециальных фак. ун-та [Электронный ресурс] / [Авт.-сост. : Галина Ивановна Кислова] / [М-во образования Рос. Федерации, ДГУ]. – Махачкала: ИПЦ ДГУ, 2004. – 26 с. – Режим доступа : <http://oobelor.narod.ru/dokument/2011/psihologiya.pdf>

7. Коваль Г. Ш. Робоча програма та методичні вказівки до курсу «Практикум з загальної психології» [Електронний ресурс] / Г. Ш. Коваль, О. А. Ніколь-Кобріна. – Одеса, 2011-2012. – Режим доступу : http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/imem/imem_psy_workp_rogramm/koval_praktikum_psy.doc

8. Кудерская Т. В. Практикум по курсу «Психология» : учеб. Пособие [Электронный ресурс] / Т. В. Кудерская, Ю. Н. Ящишина. – Краматорськ : ДГМА, 2009. – 84 с. – Режим доступа : <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/ugo/psih/do/p.pdf>

9. Кущенко І. В. Практикум з психології : навч.-метод. матеріали з дисципліни [Електронний ресурс] / І. В. Кущенко. – К. : Навч.-наук. ін-т права та психології НАВС, 2011. – 25 с. – Режим доступу : <http://do.gendocs.ru/docs/index-189098.html>

10. Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Практикум із загальної психології» (2-3 курсів) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ruh.znaimo.com.ua/index-20011.html>

11. Общая и социальная психология: Практикум / Под ред. Н. Д. Твороговой. – М. : ООО «Медицинское информационное агентство», 1997. – 374 с.

12. Общая психология : сборник задач и упражнений для специальности 080504 «Государственное и муниципальное управление» [Электронный ресурс] / [Сост. А. Г. Вавилова, Т. А. Сергеева, А. Ю. Черданцева]. – Екатеринбург, 2007. – 72 с. – Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/481934/?rand=7752887>

13. Потапова В. Д. Гуманітарна орієнтація психолога-фахівця: Монографія/ В. Д. Потапова. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2001. – 256 с.

14. Практикум з курсу «Основи загальної психології» [Електронний ресурс]. – Київ-Львів-Харків. – 97 с. Режим доступу :

http://www.umsa.edu.ua/lecture/psychiatry/kaf_psychiatry_praktikum.pdf

15. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии : учеб. пособие /В. Д. Балин, В. К. Гайда, В. К. Гербачевский и [др.] ; Под общей ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева. – СПб. : Питер, 2002. – 560 с.: ил. – («Практикум по психологии»).

16. Психология : учебно-методический комплекс дисциплины [Электронный ресурс] / [Сост. : Н. Е. Варшавская, И. Н. Протасова] ; [Бийский пед. гос. ун-т им. В. М. Шукшина]. – Бийск : БПГУ им. В. М. Шукшина, 2009. – 29 с. – Режим доступа : <http://rudocs.exdat.com/docs/index-425956.html>

17. Психологія та педагогіка : збірник міні-кейсів (задачі та практичні ситуації). Навчальний посібник. / [За заг. ред. Л. А. Колесніченко]. – К. : КНЕУ, 2008. – 380 с.

18. Черная А. В. Организация самостоятельной работы студентов по психолого-педагогическим дисциплинам : учебное пособие [Электронный ресурс] / Черная А. В., Чекунова Е. А., Погорелова Е. И. – Ростов-на-Дону, 2010. – 200 с. – Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/526721/>

<http://lection.com.ua/psychology/optp/mizhosobistisni-stosunki-spilkuвання-osnovi-psihologiyi-ta-pedagogiki>

<http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>

http://www.koob.ru/common_psychology/

<http://all-psychology.ru/>

<http://www.student-works.com.ua/kursovi/other/655.html>

<http://pidruchniki.com>

<http://psylib.kiev.ua/>

<http://www.gumer.info>

http://www.koob.ru/age_psychology

<https://studme.com.ua>

<https://www.obozrevatel.com>

psylist.net

Навчально-інформаційний портал ТДАТУ: <http://nip.tsatu.edu.ua/>

Сайт кафедри суспільно-гуманітарних наук: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/>

Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.nip.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

13. Інформаційний пакет дисципліни

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=5871> (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)